

BRANDJE BLUSSEN

Mee met de
vrijwillige
brandweer

9
**Multivlaai en
de Toppers**
Het Lijstje over
Nederlandse
gezelligheid

Na de oefening is het even uitblazen en zijn er blikjes. Van links naar rechts: Renske Giesen, Aad van Zanten, Natali Groothuesheidkamp en Frans van Zaenen.

De wekelijkse oefening op donderdagavond. Commandant Aad van Zanten heeft van zeecontainers en een berg afvalhout een oefencentrumpje geknutseld, onder de manschappen 'Oefencentrum Aad' genoemd.

IN VUUR EN VLAM

Holysloot, Durgerdam en Ransdorp hadden ooit hun eigen brandweer, maar nu werken de manschappen samen in het vrijwillige korps van Landelijk Noord. En elke week is er een oefening.

tekst CAREL HELDER foto's MATS VAN SOOLINGEN

Ze heten Fero, Siem, Frans, Johan, Nathalie, Renske of Marjolijn en in het dagelijks leven zijn ze loodgieter, uitvoerder, prothesemaker, electricien, huisvrouw, directievoerder of woordvoerder in de Tweede Kamer. Maar vanavond, zoals elke donderdag, zijn ze nummer 111, 112, 113, 114, bevelvoerder of chauffeur van de vrijwillige brandweer van Landelijk Noord en lopen ze met slangen en ander reddings- en blusmateriaal te slepen of hun leven ervan afhangt. Of beter gezegd: het leven van een ander, want dat is uiteindelijk

de bedoeling; daar doen ze het voor.

Johan Driessen (52), de instructeur, houdt in een notitieboekje bij wat er allemaal goed of fout gaat: een aantal manschappen moet binnenkort examen doen en wordt daarvoor door hem en Aad van Zanten, de commandant, klaargestoomd. Aad (56) is een 'echte': tot zijn Functioneel Leeftijdsontslag, een soort vut, diende hij bij het korps van Den Helder. Net als zeven andere vrijwilligers woont hij op de Bloemendalergouw, het weggetje van Ransdorp naar Holysloot, waar hij eigenhandig van een paar oude zeecontainers en een berg afvalhout een oefencentrumpje heeft geknutseld, onder de manschappen 'Oefencentrum Aad' genoemd.

Niet dat ze niet bij het Bocas kunnen oefenen, het Brandweer Opleidingscentrum Amsterdam Amstelland Schiphol, en dat doen ze ook wel af en toe. "Maar dat kost elke keer een hoop geld en daar krijg je natuurlijk nooit elke keer je vrijwilligers voor bij elkaar, helemaal naar Badhoevedorp."

En Aad vindt het wel zo belangrijk dat er wekelijks wat levensechte actie is, ondanks de bezuinigingen. Dus doen ze het op deze manier. "Steek 'm in de fik en ga d'r in," zegt hij. "Anders heb je straks papieren brandweermannen." Aad is iemand die nogal meewarig kan kijken als hij het over vroeger heeft. "Vroeger? Toen hingen de vellen soms aan je armen. Dat waren wel supertijden."

Ramen gelapt

Vroeger ook hadden Durgerdam, Holysloot en Ransdorp elk een eigen korps, dat van de eerste twee dorpen met elk een Land Rover en dat van Ransdorp met een Daf Pony. Maar met de toenemende professionalisering zijn de korpsen samengevoegd, in 1982 was dat, en volgens alle betrokkenen gaat het prima. De Kazerne Landelijk

Noord staat op de Dorpsweg in Ransdorp, vlak naast de stompe toren, waar Aad en zijn mannen en vrouwen beschikken over één tankautospuut, een Mercedes.

En dan is er de Jan van der Heyde III, de enige blusboot van Amsterdam, die bij de Oranjesluizen in Schellingwoude ligt. Sinds 2003 wordt ook die door de vrijwillige brandweer van Landelijk Noord gevaren en bediend - acht van de 25 mannen en vrouwen zijn opgeleid tot machinist of schipper. Elke zaterdagochtend varen twee van hen een oefenrondje over het IJ, de Amstel of door de grachten, dat altijd eindigt met het testen van de spuiten en af en toe een klacht van iemand op een van de IJ-oevers die de ramen net had gelapt. Siem (56), die zich 33 jaar geleden aanmeldde en tussendoor twintig jaar weg was omdat hij in het buitenland werkte, is een van hen. Ook maakt hij deel uit van een overleggroepje voor de aanbesteding van een nieuwe blusboot. "Dus als er iemand om tachtig ton oud ijzer verlegen zit, kan hij zich melden."

Hij vertelt dat ze diensten draaien in drie piketploegen van acht of negen man, wat erop neerkomt dat je om de twee weken thuis en nuchter moet zijn, ook op de uren dat je niet hoeft te werken. Toch komt het volgens hem nog wel eens voor dat iemand die geen piket heeft in de auto gaat zitten en iemand die erin hoort, er niet meer bij past. "In de praktijk zijn het bij toerbeurt altijd dezelfde

Fero, in het dagelijks leven loodgieter en al 25 jaar brandweerman, van de vrijwillige brandweer Landelijk Noord op de blusboot Jan van der Heyde III.

► Vervolg van pagina 5

tien mensen. Die paar die in Noord wonen, halen bijna nooit de auto." Twee man voor en vijf achterin, dan is hij vol. Ook Siem woont op de Bloemendalergouw. Voor de zekerheid heeft hij altijd een scootertje paraat staan.

Terwijl rondom Aad de kieviten over elkaar buitelen en buiten beeld de manschappen zich opmaken voor de oefening om te komen 'aanrijden' (de brandweer heeft een eigen jargon), steekt de commandant binnen persoonlijk de hens in een hoop stro – geen handeling waar hij vreselijk onder lijkt te lijden.

"Moet je even kijken?" Met een uitnodigend armgebaar trekt hij de deur open. Daar begint het vuur al te loeien – hij trekt een andere deur open – "en hier zie je de rook al naar beneden komen, zie je?" Een grijze, vlakke massa daalt neer vanaf het plafond en vult langzaam maar zeker de ruimte – een akelig en onheilspellend gezicht. Maar Aad heeft het vaker gezien.

Hij trekt de deur weer dicht, zet zijn zuurstofmasker af en pakt de portofoon op zijn borst. "Hallo Landelijk Noord, hier de AC. Ik heb een binnenbrand op de Bloemendalergouw nummer 79, over." "We komen eraan, AC," klinkt het. "Is er al iets bekend over eventuele slachtoffers?" "Ons niet bekend, over. De ambulance stuur ik na."

Een paar minuten later komt de brandweerwagen het erf oprijden en worden de slangen uitgerold. Siem en de manschappen 113 en 114 houden zich bezig met de watervoorziening, de anderen maken zich klaar om naar binnen te gaan. Een minuut of twaalf na het alarm is het zo ver. Eentje doet de deur open, de ander spuit snel een paar keer naar het plafond tegen de rookgassen, achteruitstappen, deur dicht, dan weer open en daar gaan ze.

Siem is verderop bij de auto gebleven en houdt de waterdruk in de gaten. Als uitvoerder heeft hij op booreilanden gewerkt, de tunnel van de Noord/Zuidlijn aangelegd, viaducten voor de HSL en zo nog het een en ander. De welkijkse oefeningen en de paar keer per maand dat hij

meevaart op de blusboot, ervaart hij niet als belastend. "Maar ik kan me voorstellen dat een ander daar anders over denkt."

Vooral van het personeel op de boot begint de gemiddelde leeftijd op te lopen. Tine, de jongste schipper, is rond de vijftig jaar. Dat baart het korps lichtelijk zorgen. "Jongere mensen hebben veel meer te doen, die hebben moeite zich vrij te houden," zegt Siem. "In tegenstelling tot mensen met kinderen, die zijn vaak bij de deur." Hij controleert even zijn metertjes. "Bovendien blijven de jongeren hier niet wonen."

Exemplarisch is het gezin van bevelvoerder Johan Driessen, wiens vrouw Tine en zoon John manschap van het korps zijn. Dat John naar Monnickendam verhuist, wordt als een aderlating gezien.

Uit angst voor traumatische ervaringen hoeven brandweerlieden in spe het niet te laten. Een keer of vijftig per jaar rukken ze uit met de vrijwillige brandweer, al dus Siem, en de meeste meldingen zijn 'paard in sloot'. Wim Honingh, een van de bevelvoerders, heeft er een hijswerktuig met een grondanker en een touw en blok voor ontwikkeld, waarmee het paard weer op de wal wordt getrokken.

Siem: "Bij ingewikkelde branden en ongelukken op de snelweg komen we nauwelijks." Hij zegt dat de laatste grote brand in de buurt twintig jaar geleden was. "Maar ook daarbij vielen geen slachtoffers."

All Stars

De brand in de DRC-kantine op nieuwjaarsnacht werd wel min of meer landelijk nieuws, omdat daar in Durgardam de tv-serie *All Stars* werd opgenomen. Fero – die er ongeveer naast woont, ook al 25 jaar brandweerman is en in het dagelijks leven loodgieter – vertelt dat hij nou juist die brand had gemist. Hij had ergens een gaslek gerepareerd en 'was even gaan liggen'. Zijn pieper had hij nog wel vaag gehoord.

Fero: "M'n broertje zegt de volgende ochtend: 'Wat was dat?' Ik zeg: ik weet van niks." "Fero is nogal een vaste slaper," zegt Siem, die het opeens druk krijgt. Langs de slang komen de manschappen 111 en 112 met een slachtoffer (een pop) zijn kant op gehold. "De ambulance komt eraan," klinkt het door de portofoon. "Hij heeft hartslag." De manschappen laten de pop achter en gaan er weer vandoor 'om twee ingesloten collega's te redden' en als dat is gebeurd, ligt iedereen met natte koppen in het gras en komt Siem met de blikjes.

"Was dat het?" wil Frans weten. Maar nee, Aad is nog niet tevreden. Even later staat de Mercedes weer met zeven man zogenaamd in de kazerne en haalt hij voor de derde keer die avond zijn aansteker uit zijn zak. "Landelijk Noord, bent u uitruk gereed, over?"

'Steek 'm in de fik en ga d'r in, anders heb je straks papieren brandweermannen'